

egy részes rövid dokumentumfilm, költői dokumentumfilm, szociográfia, riportfilm, Balázs Béla Stúdió, szubjektivitás, líraiság, cigánytelep, lakhatás, egészségügyi helyzet, iskoláztatás, szegénység, 1961-es párthatározat előkészítése, előítélet, népszokások, virrasztás

Cigányok

1962

19'

fekete-fehér, 35 mm

Rendező: Sára Sándor

„Az illusztratív dokumentumfilmezést túllépő első filmjeink egyike, a tárgyyszerű hitelesség és a szubjektív indulat líraiságában egységesített ötvözete.” (*Balázs Béla Stúdió 1961-1991*, BBS Alapítvány, Budapest, 1992)

"Az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy a filmet elsősorban az előítéletek, a faji megkülönböztetés ellen kell elkészítenem - lemondva a teljesség igényéről, vállalva bizonyos elfogultságot: siratóik szellemében együtt panaszkodva velük..." (Sára Sándor)

A szerző ezekkel a szavakkal jellemezte 1962-ben készült, de a cigányábrázolásban még ma is klasszikusnak számító művét. A magyarországi romák életében fontos jelentőségű 1961-es párthatározattal szinte egy időben forgatott költői megközelítésű dokumentumfilm nem esztétizálja a cigány szereplőket körülvevő embertelen nyomorúságot, szegénységet, kilátástalanságot. Óriási felkiáltójelet állít: felelőssé teszi az előítéletes környezetet, a Kádár-korszak hamis szólamait és tehetetlenségét.

A *Cigányok* Sára első nagyjátékfilmjének, a *Feldobott kőnek* közvetlen előzménye. Előkészületeit támogatta a Magyarországi Cigányok Kulturális szövetsége, s a kész művet felfoghatjuk úgy is, mint a párthatározatot előkészítő, legitimáló alkotást.”(P.A.)

Szakértők: Erdöss Kamill, Marosán Lajosné, Sztanyilovszky Tibor, Váczi Józsefné, Vígh Rudolf

Forgatókönyv: Sára Sándor

Operatőr és vágó: Gaál István

Hang: Novák Gyula

Gyártásvezető: Németh András

Gyártó: Balázs Béla Filmstúdió